

Starat se a pracovat

Skloubení pracovního života s péčí o děti je stále ještě pro mnohé rodiče v České republice obtížné. Podle průzkumu aliance Byznys pro společnost se to úspěšně daří jen šestačtyřiceti procentům matek. Situace se stane pro mnohé rodiny téměř neřešitelnou, jestliže k nezaopatřeným dětem přibudou také nemocní rodiče či prarodiče. Jde o problém tzv. **sendvičové generace**.

Čtyři z deseti rodičů se domnívají, že muži i ženy mají stejné právo na kariéru a sladění pracovního a soukromého života. Každý třetí rodič je přesvědčen, že dítě je „společný projekt“ a v péči by se partneři měli střídat. Přesto má v reálném životě rodičovství negativní vliv na uplatnění na trhu práce zejména na ženy. Důvodem jsou především přetrvávající rozdíly v platech mezi muži a ženami. Vyšší příjem mužů jako důvod čerpání rodičovské dovolené ze strany žen označilo čtyřicet pět procent respondentek průzkumu.

Odsunutí na druhou kolej

„Česká rodinná politika odsouvá matky na druhou kariérní kolej a otce na druhou rodičovskou kolej. Nedostatečná kapacita školek, dětských skupin a jeslí, odpočitatelné položky na nepracující manželku/nepracujícího manžela, vysoké zdanění částečných úvazků, rodičovský příspěvek nenavázaný na předchozí příjem. Tento mix politiky je smrtící pro kariéry matek a odrazuje otce od aktivního zapojení do výchovy dítěte. Pokud matka s dvěma dětmi zůstane na šest až osm let doma, nemá šanci to na trhu práce dohnat a otec si děti také neužije. Vysokoškolačky mají v současné době ve svých 45 letech

až o 25 procent nižší hodinové výděly než muži vysokoškoláci, zatímco bezdětné ženy mají podobné výděly i zaměstnanost jako muži,“ uvádí Filip Pertold, Ph.D., vědecký pracovník CERGE-EI & IDEA.

Firemní benefity pro rodiče malých dětí

Stále více a více firem však začíná rodiče malých dětí podporovat, zejména proto, aby si je udržely i v budoucnu a zabránily odchodu schopných pracovníků. Zaměstnanec-rodiče podporuje každá třetí firma, zejména nabídkou flexibilní pracovní doby, možností pracovat plně nebo částečně z domova či práce na částečné a zkrácené úvazky. Rodiče současně oceňují možnost čerpat benefity spojené s péčí o děti, například nadstandardní volno, firemní jesle, školky atd. Tyto formy podpory neocení jen rodiče malých dětí, ale i zaměstnanci starající se o své staré rodiče či jiné nemocné rodinné příslušníky. Vzhledem ke stárnutí populace a nedostatku míst se stacionární péčí budou tyto flexibilní pracovní úvazky zapotřebí čím dál tím více.

Sendvič Aleny Kastelic

Jestliže se oba partneři budou ve stejné míře starat o děti a pracovat, bude jejich rodina lépe připravená čelit obtížným

V České republice si o rodičovskou dovolenou požádala jen čtyři procenta mužů

životním situacím. Dobrým příkladem může být příběh Aleny Kastelic.

Alena je matkou dvou malých dětí a pracuje na ředitelské pozici. Skloubení pracovního a rodinného života pro ni nebylo až do nedávna nic obtížného. Její manžel jí prý pravidelně uděloval titul Miss efektivity. Když mu ve čtyřiceti šesti letech lékaři diagnostikovali Alzheimerovu chorobu, Alena svoje organizační dovednosti potřebovala více než kdy dřív. Začala zařizovat domácí péči pro manžela, protože nemohl být doma sám, vyřizovat invalidní důchod, příspěvek na péči a další. Celou situaci jí nijak neulehčoval fakt, že manžel pochází ze Slovinska. Potřebovala si také najít novou práci, která by finančně zajistila její rodinu a zároveň by jí umožňovala flexibilitu, kterou její životní situace vyžaduje. S manželovou nemocí se musela vyrovnat samozřejmě i psychicky a mimoto poskytnout podporu i svým dětem. Přiznala, že v jednom okamžiku zcela zkolabovala. Podle Aleny bylo v první fázi nejobtížnější zorientovat se v systému služeb a dávek. Sami zaměstnanci úřadu práce si nevěděli s jejím případem rady, všechny procedury

se vlekly. Podle ní by bylo nejdůležitější celý systém zpřehlednit.

Projekt Starám se a pracuji

O tom, že lidé, kteří pečují o své blízké, potřebují vyšší podporu a pomoc ze strany zaměstnavatelů i státu, svědčí zkušenosti z projektu Starám se a pracuji (www.staramseapracuji.cz). Tento projekt Byznysu pro společnost nabízí pečujícím zaměstnancům a jejich rodinám komplexní poradenský program. S otázkami se na ně může obrátit každý, kdo neformálně pečuje o blízkou osobu starší patnácti let v domácím prostředí. Dosavadní zkušenosti z poradny potvrzují, že pečující potřebují flexibilitu v práci, ale i intenzivní psychologickou podporu, aby zvládali extrémní stres, kterému jsou každodenně vystaveni. Poměrně zásadní je také pomoc s orientací v sociálním a zdravotnickém systému a službách a finanční poradenství, protože tato situace zatěžuje celé rodiny. Projekt má za cíl být příkladem ostatním firmám po stránce zaměstnavatelské podpory.

Kateřina Vickers

Foto: **steven cleghorn on Unsplash** a **Byznys pro Společnost**

Alena Kastelic a Pavel Štern, ředitel organizace Byznys pro Společnost